

Verslag bijeenkomst Waardenetwerk “Bestaanszekerheid”

Datum: 23-05-2023

Aanwezig: Rob van IBO
Ad den Boer, coördinator Humanitas thuisadministratie
Thijs Verhees, Voedselbank
Raymond van Beek, BudgetKracht
Angela van Zalinge, IMW Breda, onderdeel Sociale Raadsliden
Viola Segers, Zorg voor Elkaar Breda en MEE West-Brabant
Siham Darraz van JINC Breda
Meghan van den Heuvel van JINC Breda
Mary Heessels namens NAC Maatschappelijk
Angelo Gommeren, sociaal wijkbeheerder voor Zuidwest
Wanda Springeling van IMW
Marianne Bakker, IMW, preventie medewerker schuldhulpverlening
Trees van Stichting Leert
Joke van den Bosch
Christel Michels, Gemeente Breda, teamleider schuldhulpverlener
Roos Frans, beleidsadviseur Gemeente Breda armoede en schulden
Lot van Schendel, procesmanager Gemeente Breda
Petra van Elst, procesmanager Gemeente Breda

Notulist: Betsie Kragting

Notulen

Opening

De voorzitter opent om 9.00 uur de vergadering en heet een ieder van harte welkom op deze derde bijeenkomst van het waardenetwerk “Bestaanszekerheid”, waarna de deelnemers, die nog niet eerder aan dit waardenetwerk deelnamen, zich voorstellen.

De voorzitter geeft aan dat in de vorige bijeenkomst gevraagd is na te denken wie er mee wil denken aan het schrijven van scenario's. Wanda en Thijs hebben zich aangemeld. Ook zal er iemand aansluiten vanuit JINC. Wie dit wordt, zal nog doorgegeven worden.

Stap 3 van fase 2

De voorzitter geeft aan dat er vijf vragen zijn voorbereid om na te denken over stap 3 in fase 2. De vragen zijn:

1. Wat kunnen Bredenaars zelf doen aan bestaanszekerheid / zelfredzaamheid
2. Bestaansonzekerheid, welk maatschappelijk effect heeft dit in Breda
3. Welke belofte / ambitie geeft dit netwerk aan Bredanaars die bestaansonzekerheid voelen
4. Welke waarde draagt jouw organisatie bij aan deze belofte / ambitie?
5. Wat zou er, als wij er niet waren, niet gebeuren? Wat zouden de gevolgen daarvan zijn, hoe erg of fijn is dit?

Zij stelt voor om in drie groepen uit een te gaan en deze vragen te beantwoorden. De aanwezigen stemmen hiermee in.

Terugkoppeling

Bij terugkomst zegt de voorzitter dat de gegeven antwoorden zullen worden uitgewerkt en rondgestuurd worden naar de aanwezigen. De voorzitters geven een samenvatting van de reacties op de gestelde vragen.

Wat kunnen Bredenaars zelf doen aan bestaanszekerheid / zelfredzaamheid?

- Een klein deel niks, vooral groep 4 kan “niks”; ze weten niet wat bestaanszekerheid is, zelfs met hulp kunnen ze het nog niet zelf organiseren.
- Opgemerkt werd dat 60% van de Bredanaars problemen heeft; eerst problemen erkennen en

- herkennen, dan kun je een helpende hand gebruiken
- Herkennen welke hulpmogelijkheden er zijn, maar zelfs als je mogelijkheden zou weten blijft het vinden van de weg moeilijk, mede omdat er zoveel is en ook commercieel is
  - Heb je hulp gevonden, dan accepteren van hulp en iets met de aangeboden hulp gaan doen. Als nuancering wordt vanuit de aanwezigen opgemerkt; "wat je aangeboden krijgt, moet wel bij je passen". Ook wordt gezegd dat "op maat aanbieden" wel zijn beperkingen heeft. Ook de tools hiervoor zijn niet altijd aanwezig. Het is een wisselwerking tussen dat wat nodig is en dat wat aangeboden kan worden. Op de vraag "en wat als alle aanbod niet past?" wordt o.a. geantwoord "dan wordt inzichtelijk wat er niet is en daar moet dan op ingespeeld worden", "ik word dan creatiever in het vinden van oplossingen en worden nieuwe dingen ontwikkelend", "misschien accepteren dat niet alle mensen te helpen zijn", "binnen het bestaande aanbod in overleg kijken wat wel passend is". De voorzitter geeft aan dat het uitgangspunt van het werken vanuit waardenetwerken niet is het "borgen van het aanbod c.q. het bestaansrecht van de organisaties, maar in de schoenen van de Bredanaars gaan staan met de vraag "wat wil de Bredenaar zelf?".

Bestaansonzekerheid, welk maatschappelijk effect heeft dit in Breda?

De voorzitter leest de gemaakte opmerkingen voor en naar aanleiding hiervan wordt geconcludeerd dat een aantal aspecten individuele effecten zijn en een aantal zijn echt maatschappelijke effecten die in Breda gezien worden, zoals bijvoorbeeld verlies van vertrouwen, meer druk op de hulpverlening, minder sociale cohesie dus kansongelijkheid. De mensen glijden af, de vervlakking wordt steeds erger en dat heeft aandacht nodig.

Gezegd wordt dat bij een ander netwerk gesproken is over "een klantreis" en voor dit waardenetwerk zou een soort "negatieve klantreis" gemaakt kunnen worden van waar ontstaan de eerste problemen en waar eindigt dit uiteindelijk. Dan zou je als organisaties samen kunnen kijken op welk punt van de trap naar beneden zouden de organisaties invloed uitoefenen om te voorkomen dat de Bredenaar verder naar beneden afglijdt, maar weer stapjes naar boven kan zetten. Zo wordt inzichtelijk op welke punten er iets bereikt kan worden en waar voegt welke organisatie zodanig meerwaarde toe dat weer omhoog gegaan wordt op de trap. Na een korte toelichting op hoe deze "klantreis" zou kunnen functioneren en wanneer welke organisaties aan bod komen, zijn de aanwezigen van mening dat dit een mooi uitgangspunt is voor dit waardenetwerk en verder besproken en uitgewerkt dient te worden. Afgesproken wordt dat het idee van deze "negatieve klantreis" digitaal wordt uitgewerkt en bij de uit te werken sheets zal worden gevoegd.

Vanuit Wijkbeheer wordt gevraagd of de koppeling met Verbeter Breda ook wordt gemaakt, omdat de Gemeente zich tot 2040 aan Verbeter Breda heeft verbonden. Verbeter Breda heeft binnen het thema "Leefbaar Breda" een aantal dezelfde conclusies/waardes dus wellicht dat de uitvoeringsplannen van de waardenetwerken in samenhang met Verbeter Breda moeten worden opgesteld, zodat niet bepaalde trajecten langs elkaar heen gaan lopen. Opgemerkt wordt ook dat de samenhang gezocht moet worden met alle andere initiatieven binnen de gemeente. Er is echter geen compleet beeld van wie doet wat wanneer voor wie in het kader van de interventies.

Welke belofte / ambitie geeft dit netwerk aan Bredanaars die bestaansonzekerheid voelen?

De voorzitter leest de gemaakte opmerkingen voor en naar aanleiding hiervan worden de volgende opmerkingen gemaakt.

"Voldoende mankracht en optimaliseren van werkproces" is noodzakelijk voor een snelle en toegankelijke dienstverlening, dus met name "één deur", zodat je niet bijvoorbeeld zes keer dezelfde informatie hoeft te verstrekken. Opgemerkt dat dit niet beloofd kan worden aan de Bredanaars, omdat dit iets is van de Gemeente en van wettelijke regelingen. Wel kan beloofd worden dat knelpunten gesignaleerd en geadresseerd kunnen worden, maar dat niet alles opgelost kan worden.

Gezegd wordt dat de aanwezigen allemaal zitten aan de kant van "aanbod van hulp", maar er is niemand die aan de kant van "aanbod van werk" zit, terwijl inkomen het beste middel is om bestaanszekerheid te krijgen.

Gevraagd wordt wat er gedaan wordt met de kleine partijen die niet aan deze tafel zitten, omdat ze geen tijd c.q. mankracht hebben om aan te sluiten. Geconcludeerd wordt dat dit betekent dat dit waardenetwerk zich moet realiseren dat er veel meer doeners zijn en dat er "inclusief gedacht moet worden". Afgesproken wordt dat nagedacht zal gaan worden hoe deze groep betrokken gaat worden

bij dit waardenetwerk.

Welke waarde draagt jouw organisatie bij aan deze belofte / ambitie?

Gezien het tijdstip van de bijeenkomst wordt afgesproken dat mochten - na de uitwerking van deze sheet - nog aanvullingen zijn, deze digitaal worden doorgegeven.

Wat zou er, als wij er niet waren, niet gebeuren? Wat zouden de gevolgen daarvan zijn, hoe erg of fijn is dit?

Opgemerkt wordt dat "wij" van deze vraag verschillend is geïnterpreteerd. De voorzitter geeft aan de bedoeling was "wij = waardenetwerk".

Opgemerkt wordt dat dit een moeilijke vraag is. Je weet niet hoe de mensen reageren, de mensen kunnen denken "ik krijg het niet, dus steel ik", maar het kan ook zijn dat er een soort ruilhandel komt, dus dat mensen elkaar gaan helpen, zo van "ik strijk jouw was, mag ik dan van jou een brood".

Een van de groepen heeft het geïnterpreteerd als "wat gebeurt er als wij als waardenetwerk wegvallen". Antwoord: dan gaat ieder weer zijn eigen ding gaan doen. De waarde van het waardenetwerk is dus dat je collectief een plan maakt en iets aanbiedt.

Op de vraag hoe deze vraag eigenlijk bedoeld is, antwoordt de voorzitter dat de achtergrond van deze vraag is dat door de overgang van thematafels naar waardenetwerken er een omdenken moet komen van "niet alleen aanbod veilig stellen", naar "met elkaar waarde toevoegen". Opgemerkt wordt dat in het begin van de thematafels het idee heerste dat de deelnemers elkaar concurrenten waren en werd er naar de hoogte van de subsidie van een ieder gekregen. Dat gevoel is nu helemaal weg; het is nu een hardwerkende groep van mensen die probeert een maatschappelijk probleem op te lossen. "We zitten hier niet om ons bestaansrecht te rechtvaardigen".

De volgende stap is nu "hoe kunnen we nog meer uit dit collectief halen" en moeten we samen nadenken over wat de echte behoeftes en mogelijkheden zijn om de problemen aan te pakken.

De voorzitter geeft aan dat vier doelgroepen zijn benoemd, t.w.

1. Kan goed rondkomen (maar heeft geen buffer)
2. Kan net niet net wel rondkomen
3. Kan structureel niet rondkomen
4. Voortdurende ondersteuning nodig; geen uitzicht op carrière op participatieladder

en vraagt of dit de vier doelgroepen zijn waar het waardenetwerk mee aan het werk wil. Aangegeven wordt voor het opstellen van de scenario's met deze doelgroepen gestart kan worden, maar dat in de komende vier jaar deze doelgroepen uitgebouwd kunnen worden.

Opgemerkt wordt dat vraag 5 een essentiële vraag is voor het waardenetwerk, omdat dan duidelijk wordt wat je doet en waar de maatschappelijke kosten komen. Als voorbeeld wordt gegeven dat Humanitas thuisadministratie werkt als een informeel incassobureau voor CZ en voor WonenBreda. Dit opbrengst komt deels bij de deelnemers omdat zij minder zorgen hebben, maar de maatschappelijke opbrengst komt bij de schuldeisers. Dus eigenlijk zouden deze partners ook mee moeten doen bij de financiering van dit waardenetwerk. De aanwezigen zijn van mening dat dit inderdaad zo zou moeten zijn.

Uitgebreid wordt gesproken over de mogelijkheden en kansen binnen "de negatieve klantreis". Gevraagd wordt echter wat lukt er om voor 6 juni 2023 – als de scenario's besproken moeten worden – goed doordacht te hebben. Opgemerkt wordt dat wellicht nu grote stappen gezet moeten worden en dat een en ander in de komende vier jaar verder uitgewerkt moet worden, waarbij ook de gelden een rol spelen. Krijg je meer geld, dan kun je meer doen, krijg je weinig geld dan kan er minder.

Vanuit de aanwezigen wordt aandacht gevraagd voor het in het oog houden van de verbindingen met de andere waardenetwerken. De voorzitter geeft aan dat dit zeker door de procesmanagers in de gaten wordt gehouden. Opgemerkt wordt dat er zeker ook een link ligt met de alliantie Leefbaar Inkomen van Verbeter Breda, omdat daar ook al een aantal interventies bedacht zijn. Aangegeven wordt dat nu de focus moet liggen op de klanten waar de organisatie op dit moment voor werken; het

moet bij de start niet te breed getrokken worden.

Ook wordt gevraagd of de data uit de markt die al gegeven zijn en de gegevens over ons aanbod in de analyse mee te nemen, zodat ook richting de politiek aangegeven kan worden hoe groot het probleem echt is. Het verzoek is om in een klein groepje analytisch met deze gegevens aan het werk te gaan en dan zowel qua vraag en aanbod. Gezien de korte tijd die hiervoor beschikbaar is, is de vraag hoe zorgvuldig een en ander uitgewerkt kan worden. De coördinator Humanitas thuisadministratie geeft aan dat hij zich wel wil verdiepen in deze data. Afgesproken wordt dat hij samen met de sociaal wijkbeheerder voor Zuidwest en de beleidsadviseur Gemeente Breda armoede en schulden een afspraak maakt om te kijken welke mogelijkheden er zijn om een en ander te realiseren.

De voorzitter zegt dat op 5 juni 2023 de vierde bijeenkomst plaatsvindt en dat dan de scenario's opgesteld moeten worden. De vertegenwoordigers van IMW, Voedselbank en JINC hebben zich bereid verklaard deze scenario's voor te bereiden, samen met de beleidsadviseur armoede en schulden. Gezien de tijdsdruk wordt afgesproken dat de vierde bijeenkomst verschoven wordt naar 12 juni 2023, zodat de "schrijfgroep" 5 juni 2023 kan gebruiken om de scenario's te schrijven.

Aangegeven wordt dat er ook een begroting opgesteld moet worden voor de scenario's, want deze begroting is de basis voor het College om een beslissing te nemen over het subsidieplafond. De schrijfgroep geeft aan dat zij geen inzicht hebben in de kosten van alle organisaties en dus kunnen zij niet beoordelen wat de kosten zijn voor de respectievelijke scenario's en dus geen begroting op kunnen stellen. Daarnaast is ook nog niet bekend hoe de scenario's er uit moeten zien.

Opgemerkt wordt dat het heel bijzonder is dat de Gemeente niet helder voor ogen heeft wat er van de waardenetwerken gevraagd wordt en dat in zo'n korte tijd voldaan moet worden aan iets wat niet helder is en waar op voorhand niet serieus een antwoord op gegeven kan worden op de budgettaire vragen. Daarnaast speelt ook dat het nog niet bekend is welke activiteiten onder welk waardenetwerk vallen en hoe de middelen hiervoor over de verschillende waardenetwerken verdeeld worden. Dit is nog een extra factor die het opstellen van een begroting extra complex maakt, mede omdat de subsidiebijdrage voor vier jaar wordt vastgesteld.

Vanuit vergadering wordt voorgesteld dat de procesmanagers terug gaan naar het college met de mededeling dat alle waardenetwerken vreselijk worstelen met het opstellen van de gevraagde begroting. Het op dit moment vaststellen van de subsidieplafonds lijkt heel erg moeilijk en het helpt niet bij het opbouwen van de waardenetwerken. De vraag aan het college is dan "gaan we door op deze weg met als gevolg veel rumoer in de stad" of "gaan we het op een andere manier doen met elkaar". Opgemerkt wordt dat er ook nog een bezuiniging doorgevoerd gaat worden van 5 ton; ook daar moet rekening mee gehouden worden.

De procesmanagers geven aan dat zij zeker teruggaan naar het college met deze problemen rond de budgetvaststelling.

Omdat de aanwezigen zich realiseren dat er wel doorgedaan moet worden, wordt afgesproken dat de schrijfgroep een datum afspreken ter voorbereiding op 5 juni 2023. Een ieder die vragen of informatie heeft die meegenomen moet worden, wordt verzocht dit zo spoedig mogelijk te delen, waarna dit op 12 juni besproken kan worden.

Een van de leden van de schrijfgroep zegt dat hij geen beeld heeft van wat dat schrijfgroepje moet gaan doen. Naast het probleem dat een ieder erg druk is, is het tweede probleem dat wat er geschreven wordt, het uitgangspunt is voor de volgende stap. Hij maakt zich grote zorgen hierover omdat niet bekend is wat de volgende stap is.

De beleidsadviseur geeft aan dat niet gewacht kan worden op de reactie van het college, omdat dan de deadline niet gehaald wordt.

De voorzitter geeft aan dat de inhoud van dit waardenetwerk verder uitgewerkt kan worden op basis van de besproken "negatieve klantreis". Wel is van het van belang dat er een basisstuk geschreven wordt, dat eventueel aan het college voorgelegd kan worden. De schrijfgroep kan in principe de processtappen tot en met stap 2, fase 1 tot en met 4 uitwerken op basis van wat in de afgelopen drie

bijeenkomsten is besproken; echter zonder budget.

Afgesproken wordt dat de bijeenkomst voor de gehele groep op 5 juni 2023 vervalt en verschoven wordt naar 12 juni 2023, waarbij 5 juni 2023 gebruikt wordt door de schrijfgroep.

Afgesproken wordt dat in principe stap 2 tot en met fase 4 afgewerkt kan worden, echter zonder budget.

Sluiting

Met een woord van dank aan de aanwezigen voor hun inbreng sluit de voorzitter om circa 12.00 uur deze bijeenkomst.